

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2018-11-12

Närvarande: F.d. justitierådet Severin Blomstrand samt justitieråden Erik Nymansson och Thomas Bull

Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning

Enligt en lagrådsremiss den 25 oktober 2018 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning,
2. lag om ändring i lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument,
3. lag om ändring i lagen (2004:46) om värdepappersfonder,
4. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),
5. lag om ändring i lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Gabriel Lind af Hageby, biträdd av rättssakkunniga Monika Jenks.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om transparens i transaktioner för värdepappersfinansiering och om återanvändning

1 kap. 2 §

I paragrafen anges att det av artikel 16.1 och 16.2 i EU-förordningen följer att Finansinspektionen är behörig myndighet enligt förordningen. Rätteligen följer detta enbart av artikel 16.1, varför hänvisningen till artikel 16.2 bör utgå.

2 kap. 1 §

Enligt paragrafens första stycke får Finansinspektionen förelägga (1) en fysisk eller juridisk person att tillhandahålla uppgifter, handlingar och annat, och (2) den som förväntas kunna lämna upplysningar i saken att inställa sig till förhör på tid och plats som inspektionen bestämmer. I andra stycket föreskrivs att första stycket inte gäller i den utsträckning uppgiftslämnandet skulle strida mot den i lag reglerade tystnadsplikten för advokater. Enligt författningskommentaren är bestämmelsen i andra stycket inte avsedd att tolkas motsatsvis, dvs. att den inte utesluter att även andra tystnadsplikter kan upprätthållas.

Andra stycket inbjuder till en tolkning e contrario så att undantaget i bestämmelsen är begränsat till advokaters tystnadsplikt. Den innebörd som avses enligt författningskommentaren har inte kommit

till uttryck i bestämmelsen. I ett tidigare lagstiftningsärende, som innehöll en bestämmelse med samma utformning, har Lagrådet gjort ett liknande påpekande (se prop. 2011/12:175 s. 79) men godtagit bestämmelsens utformning främst mot bakgrund av att den haft sin motsvarighet i ett antal lagar på bl.a. det finansiella området. Lagrådet vill nu upprepa påpekandet och framhålla det otillfredsställande i att det inte framgår av lagtexten vilka andra tystnadsplikter – lagreglerade eller ej – som ska kunna upprätthållas trots bestämmelserna i första stycket.

2 kap. 2 §

Enligt paragrafens andra stycke ska bestämmelserna i utsökningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet eller avhysning gälla vid handräckning. Vid föredragningen har upplysts att formuleringen har sin förebild i åtskilliga tidigare lagar. I utsökningsbalken finns emellertid också regler om kvarstad och numera även om avlägsnande, som inte nämns i den föreslagna lagtexten men som enligt vad som har upplysts vid föredragningen inte heller ska gälla vid handräckning enligt lagen. Att nämna bara avhysning framstår som inkonsekvent. Åtminstone borde avlägsnande nämnas. Eftersom å andra sidan ingen av befogenheterna gällande avhysning, avlägsnande och kvarstad normalt torde aktualiseras vid handräckning enligt den föreslagna lagen kan hänvisningen till dessa utgå.

2 kap. 3 §

Paragrafen har rubriken "Äkthetskontroll och verkställighet". Första stycket i paragrafen handlar om äkthetskontroll och andra stycket om viss verkställighet. Styckena behandlar alltså två helt olika ämnen. Lagrådet förordar att styckena delas upp på två paragrafer, den

första med rubriken "Äkthetskontroll" och den andra med rubriken "Verkställighet av beslut om avgifter och viten enligt EU-förordningen".

I det föreslagna första stycket föreskrivs att Kronofogdemyndigheten är ansvarig myndighet för äkthetskontroll enligt artikel 9.1 i EU-förordningen. I artikel 9.1 föreskrivs ingen äkthetskontroll. Däremot följer det av bestämmelsen att sådan kontroll ska göras. I enlighet med detta bör stycket, som med Lagrådets förslag blir en särskild paragraf, ges följande lydelse.

3 § Kronofogdemyndigheten är ansvarig myndighet för sådan äkthetskontroll som följer av artikel 9.1 i EU-förordningen.

3 kap. 1 §

Enligt paragrafen ska Finansinspektionen ingripa mot en juridisk person som åsidosätter sina skyldigheter enligt EU-förordningen på olika sätt som anges i fyra punkter. Andra punkten bör ges följande lydelse.

2. inte håller uppgifter om alla transaktioner för värdepappersfinansiering som personen har ingått, ändrat eller avslutat arkiverade i minst fem år efter det att transaktionen avslutats (artikel 4.4),

3 kap. 5 §

I paragrafens första stycke anges att om en juridisk person har åsidosatt de skyldigheter som anges i 1 §, ska Finansinspektionen ingripa mot någon som ingår i den juridiska personens styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem, genom

1. beslut att den fysiska personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör i den juridiska personen, eller ersättare för någon av dem, eller
2. beslut om sanktionsavgift.

Ordet "någon" för tanken till att det är tillräckligt att ett ingripande sker mot en enda person, även om flera personer är ansvariga för åsidosättandet. Ordet kan lämpligen ersättas med "den".

Av de följande paragraferna framgår att Finansinspektionen inte beslutar om sanktionsavgift. Ett sådant beslut fattas av domstol. Bestämmelsen ger intryck av att ingripande enligt såväl punkten 1 som punkten 2 inte kan riktas mot samma fysiska person utan att Finansinspektionen är hänvisad till att välja en av sanktionerna. Det framgår dock av författningskommentaren till 3 kap. 12 § att så inte är fallet, vilket även bekräftats vid föredragningen. Detta bör tydliggöras.

Mot bakgrund av detta kan första stycket ges följande lydelse.

Om en juridisk person har åsidosatt de skyldigheter som anges i 1 §, ska Finansinspektionen ingripa mot den som ingår i den juridiska personens styrelse eller är dess verkställande direktör, eller ersättare för någon av dem. Ingripande får ske genom en eller båda av följande sanktioner:

1. att den fysiska personen i fråga under en viss tid, lägst tre och högst tio år, inte får vara styrelseledamot eller verkställande direktör i den juridiska personen, eller ersättare för någon av dem, eller
2. sanktionsavgift.

3 kap. 6 §

Enligt paragrafens andra stycke innebär ett sanktionsföreläggande att den fysiska personen föreläggs att inom en viss tid godkänna ett

ingripande som är bestämt till tid och plats. Begreppet "ingripande" bör ersättas med "sanktion", jfr 3 kap. 7 § första stycket 4.

3 kap. 9 §

Paragrafen anger att sanktioner enligt 5 § endast får beslutas om sanktionsföreläggande delgetts den fysiska personen inom viss tid. Som nämnts vid 5 § ger den inte Finansinspektionen rätt att besluta om sanktioner, utan det är domstol som enligt 8 § kan fatta sådana beslut. För att underlätta förståelsen av regleringen kan övervägas att utforma paragrafen som följer.

9 § En sanktion mot en fysisk person får beslutas [...].

4 kap. 2 §

I paragrafen föreskrivs att Finansinspektionen får bestämma att ett beslut om förbud, föreläggande eller återkallelse enligt EU-förordningen eller enligt den föreslagna lagen ska gälla omedelbart. Enligt författningskommentaren gäller bestämmelsen beslut som inspektionen fattar. Detta bör framgå även av lagtexten.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.